

Handläggare: Eva Svedman
Telefon: 08-508 10 320

Till
Östermalms stadsdelsnämnd,
sammanträde 2013-03-04

Utbildning för elever i samhällsvård och fjärr- och distansundervisning

Svar på remiss fr kommunstyrelsen dnr: 001-196/2013

Förvaltningens förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och
översänder det till kommunstyrelsen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Anna-Lena Christensson Österberg
avdelningschef

Sammanfattning

Östermalms stadsdelsnämnd har tagit del av remissen och tillstyrker samtliga förslag i utredningen. Att stärka alla barn och ungas möjligheter till en bra skolgång är självklart och viktigt i det ansvar som vilar på samhället och kanske än mer specifikt när det gäller barn och unga som är placerade i samhällsvård. Förvaltningen menar dock att utredningen behöver förtydligas ytterligare med vem som gör vad, alltså vilken nämnd har ansvar för vad. Att som i utredningen skriva att hemkommunen ansvarar är enligt förvaltningens tyckande för otydligt och bör därför preciseras.

Bakgrund

Remissen från kommunstyrelsen är en remiss från Utbildningsdepartementet där regeringen vill ha synpunkter på en utredning om utbildning för barn och ungdomar i samhällsvård samt distansundervisning. Remissen skall vara besvarad senast den 15 mars 2013.

Ärendet

Utredningens övergripande uppdrag har varit att klarlägga om regleringen i frågor som gäller utbildning för barn och unga vid hem för vård eller boende (HVB), särskilda ungdomshem och sjukhus eller motsvarande institution behöver förtydligas. I uppdraget har även ingått att utreda om distansundervisning i vissa fall bör vara ett alternativ till reguljär undervisning för elever i de obligatoriska skolformerna samt gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Förslagen i utredningen:

Utbildning för elever i samhällsvård

Utredningens ståndpunkt har varit att skollagens bestämmelser om tillgång till en likvärdig skolgång ska gälla alla skolpliktiga elever. Vidare anser utredningen att behandling och utbildning måste vara två lika viktiga delar i det ansvar som samhället tar på sig när man placerar ett barn i samhällsvård. Utredningen lämnar ett antal förslag för att stärka samverkan mellan socialnämnden och utbildningsnämnden och för att säkerställa att barn i samhällsvård får utbildning.

Utredningen förslår att socialnämnden ska lämna en underrättelse till ansvarig nämnd för utbildning när beslut har fattats om vård av ett barn utanför det egna hemmet som innebär byte av skola. Vidare föreslås att socialnämnden efter samråd med skolhuvudmannen beskriver i vårdplanen och genomförande hur eleven ska få lämplig utbildning. Hemkommunen föreslås se till att ett utbildningsdokument upprättas när man fått en underrättelse från socialnämnden. Dokumentet förslås innehålla uppgifter som hemkommunen anser att den nya skolhuvudmannen behöver och en bedömning av vilka stödinsatser som eleven har behov av. Hemkommunen förslås få ett uppföljningsansvar för sina skolpliktiga elever som bereds vård på HVB, utbildning av Statens Institutions

styrelse eller särskild undervisning på sjukhus eller institution knuten till sjukhuset. Utredningens förslag fordrar att reglerna för sekretess ses över.

Förvaltningens instämmer i förslagen.

Utbildning för elever vid HVB

I utredningens uppdrag ingick att bedöma om det är lämpligt att undervisning för barn och unga som är placerade vid HVB i vissa fall ska kunna bedrivas vid hemmet eller om kommunen där hemmet är beläget bör ansvara för undervisningen för placerade barn och unga inom den ordinarie skolverksamheten.

Utredningen anser inte att det finns förutsättningar för de flesta HVB att anpassa sin undervisning efter den enskilda elevens behov och förutsättningar utan att generella lösningar erbjuds alla elever vid det enskilda hemmet. Det bästa sättet, enligt utredningen, är att se till att barnen och de unga går i en skola inom skolväsendet. Utredningen lämnar ett antal förslag som ska underlätta skolgången för elever på HVB. Bl a föreslås att en elev som vistas vid ett HVB ska ha rätt att bli mottagen i kommunal grundskola eller särgrundskola i den kommun där eleven vistas.

Förvaltningens instämmer i förslagen.

Utbildning för elever vid särskilda ungdomshem

Utredningen fick i uppdrag att analysera regleringen av undervisningen vid särskilda ungdomshem och förslå hur regleringen kan förtydligas för att eleverna ska få en undervisning som motsvarar den undervisning som de inte kan delta i.

Utredningen förslår att bestämmelserna i skollagen om utbildning både på grund- och gymnasienivå förtydligas så att det klart framgår vilka bestämmelser i skollagen som är tillämpliga vid särskilda ungdomshem. Utredningen förslår också att förordningen (1983:28) upphävs och att ett kapitel om undervisning vid särskilda ungdomshem istället inför i skolförordningen respektive gymnasieförordningen. Vidare förslås att tillgången till skolbibliotek ska vara tillämplig på den utbildning som SiS anordnar och att det pedagogiska ansvaret åligger en rektor. Inget undantag avseende kravet på lärares behörighet skall göras. Utredningen förslår att bestämmelserna om elevhälsa inte ska tillämpas då hälsovårdspersonal finns inom SiS organisation. Bestämmelserna ska inte heller gälla lokaler och utrustning som behövs för utbildningen inom SiS.

Förvaltningen instämmer i förslagen.

Särskild undervisning vid sjukhus

Utredningen fick i uppdrag att analysera den nuvarande regleringen av den särskilda undervisningen vid sjukhus eller en motsvarande institution och eventuellt föreslå hur regleringen kan förtydligas för att eleverna ska få en undervisning som så långt som möjligt motsvarar den ordinarie undervisningen som de inte kan delta i och vidare den blir mer likvärdig över landet. Utredningen förslår att begreppet *längre tid* tas bort ur bestämmelsen om sjukhusundervisning. Vidare föreslås att begreppet någon annan institution eller motsvarande institution i skollagen ska ersättas med begreppet, *institution knuten till ett sjukhus*. Förordningen om stadsbidrag till särskilda insatser inom skolområdet omfattar idag bara elever i grundskolan. Utredningen föreslår att den ändras så att en huvudman inom skolväsendet även ska kunna få stadsbidrag för elever i grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Skolverket föreslås få i uppdrag att utarbeta allmänna råd alternativt stödmaterial för särskild undervisning på sjukhus eller vid institution knuten till ett sjukhus.

Förvaltningens instämmer i förslagen.

Fjärrundervisning och distansundervisning

Utredningen fick i uppdrag att kartlägga distansundervisningen och ta ställning till om sådan undervisning bör möjliggöras samt i så fall föreslå vilka förutsättningar som bör gälla. Utredningen skulle också överväga om distansundervisningen kan bidra till att minska antalet elever som inte slutför sin grundskoleutbildning eller avbryter sina gymnasiestudier. Utgångspunkten för utredningens överväganden var att om distansundervisning ska vara möjlig ska den likställas med närundervisning, dvs vanlig undervisning som genomförs med lärare och elever på plats i en skola. Utredningen föreslår en generell reglering för att inrätta möjlighet att bedriva fjärrundervisning respektive distansundervisning men förordar en restriktiv tillämpning med hänvisning till att det saknas forskning på området. Utredningen förslår också en uppdelning mellan fjärrundervisning och distansundervisning med skilda regleringar.

Fjärrundervisning definierar utredningen som en interaktiv undervisningsmetod där elev och lärare är åtskilda i rummet och undervisningen sker genom användande av informations- och kommunikationsteknik, IKT.

Utredningen förslår att fjärrundervisning ska tillåtas i:

- moderna språk
- modersmål, inklusive minoritetsspråk
- samiska i sameskolan
- teckenspråk studiehandledning i modersmålet
- integrerad samisk undervisning i grundskolan

Förvaltningen instämmer i förslagen.

Distansundervisning definierar utredningen lika som fjärrundervisning, dock med den skillnaden att distansundervisning innebär distans i både rummet och tiden, oftast även i dialogen.

Ett av utredningens uppdrag har varit att ta ställning till om det bör införas en reglering som möjliggör distansundervisning för elever som av medicinska, psykosociala eller andra skäl har behov av att få sådan undervisning under en kortare eller längre period och samtidigt föreslå hur det ska gå till.

Utredningen förslår att distansundervisning kan anordnas:

- för elever med medicinsk eller psykosocial problematik
- för elever med karriärer på elitnivå
- för elever vid särskilda ungdomshem

Förvaltningen instämmer i förslagen.

Fjärr- och distansundervisning på entreprenad

Utredningen förslår bestämmelser som möjliggör fjärr- och distansundervisning på entreprenad och att skollagens definition av begreppet entreprenad justeras. Vidare förslås att en skolhuvudman ska kunna överlämna den myndighetsutövningen som hör till en lärares undervisningsuppgift, bl a rätten att sätta betyg till entreprenören.

Förvaltningen instämmer i förslagen.

Uppföljning och utvärdering

Utredningen föreslår att regeringen ger Skolverket eller Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitik utvärdering ett uppdrag att följa fjärr- respektive distansundervisningen och utvärdera resultaten utifrån utbildningsmålen.

Förvaltningen instämmer i förslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänstavdelningen och har behandlats på sedvanligt sätt i förvaltningsgruppen. Regeringens remiss har sänts till 103 remissinstanser.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Östermalms stadsdelsnämnd har tagit del av remissen och tillstyrker samtliga förslag i utredningen. Att stärka alla barn och ungas möjligheter till en bra skolgång är självklart

och viktigt i det ansvar som vilar på samhället och kanske än mer specifikt när det gäller barn och unga som är placerade i samhällsvård. Förvaltningen menar dock att utredningen behöver förtydligas ytterligare med vem som gör vad, alltså vilken nämnd har ansvar för vad. Att som i utredningen skriva att hemkommunen ansvarar är enligt förvaltningens tyckande för otydligt och bör därför preciseras.

Bilagor

1. Remissen, utbildning för elever i samhällsvård och fjärr- och distansundervisning, dnr 001-196/2013